

FELSŐ-ZEMPLÉN

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

SZERKESZTŐSÉG: Hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő: Török-utca 220 szám.	Kéziratok nem adtnak vissza. Bérmertetlen levelek nem fogadtnak el. — Nyilt-tér soronként 20 kr. — Hirdetések jutányosan számíttatnak.	ELŐFIZETESI DÍJ: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt. Egyes szám ára 10 kr.	KIADÓHIVATAL: Hova az előfizetések, hirdetési és nyilvtéri díjak küldendők: Landesman B. könyvnyomdája.

Liberálizmus.

A „Felső-Zemplén” számára írta:
Dr. Kossuth János.

Egy intelligens elmé jóhiszemű tévedésében „rongyos”-nak tüntette föl e lap hasábjain a liberálizmus zászlóját. Nézete szerint a végefélé közeledő századdal „sirja felé közeledik uralkodó eszméje is — a liberálizmus”, amely nemcsak hogy nem váltotta be az emberiségnek tett ígéreteit — hanem óriási bajok kuforrásaivá lón. A liberálizmus — ugymond — „amelyért Európa népei véreket ontották, amely a népek millióit levette a rabszolgaság lánczait, a század végén egy új szolgaságnak szülőanyja lett s így nem csoda, ha az új rabszolgák leakarják vetni csörgő lánczaikat, hogy kezökbe ragadjanak egy új, szép és fényes zászlót s azt új csatákon keresztül győzelemre vezetni.”

A humanus gondolkodás — képesoldatban a szépen megírt és érdekes elmefuttatással, melyek együttvéve alkotják a vizsgálódásnak tárgyává tett cikket, a nemes indokra visszavezethető tévedések daczára is — a melyekre alant rámutatni óhajtunk — azt hisszük, e lap olvasóinak általános érdeklődését keltette föl.

Minden törekvés elismerésre méltó, a mely a társadalmi bajok orvoslását célozza — sok új módszer mindig érdekel, ha az uralkodó nézetek negatívájával áll kapcsolatban. Innét van, hogy minden reformeszmé — még a legképtelenebb is — bizonyos mérvig azonnal követőkre talál. Az emberiséget — gyakran láthatatlanul bár — mindig nagy eszmék vezetik a haladás útján, de egyes néprétegek a vezető eszmék árjának sodrából mintegy félreállva, ösztönüket hajlandók követni. Ez okozza aztán a részleges elmaradást, amely azonban mindig efemer. Madách

Adámja az emberiség fejlődésének minden fázisán alapjában véve egy és ugyanaz, fantomot kerget, falon csalódik, szenved, küzd látszólag eredmény nélkül s már-már elbukik a végzet felvett egyenlőtlen harcban, amikor segítségére jön az isteni erő, a mely megmenti őt — a kibontakozás, a megváltás eszméje fülébe harsan a „küzdj és bizva bizzál” igéjében.

Amint a természet rendje szerint csakis a faj van ellátva a fennmaradás biztosítékai-val, épen ugy az emberi haladás minden rendszere is csakis az összeség érdekét munkálja. Innét van, hogy soha semmiféle emberi intézmény nem volt képes az egyeseket a létért való nehéz küzdelem harcaiban kellőleg istápolni, a szenvedésektől megóvni, az elbukástól megmenteni. A haladás végzete, hogy csak romokon építhet újat. Minden nagy emberi ideál egész tömegét kívánja az áldozatoknak. Vér, könny, verejték — termékenyítik meg az eszmé magvának szánt talajt, s a fásasztó küzdelem, a kiállott szenvedések eredményével gyakorta nem látszik arányban állónak lenni az elért siker. De csak nem látszik! mert tényleg megvan az!

Lássuk csak.
Az előző cikk igen tisztelt írója szerény felfogásunk szerint abban téved: hogy a tagadhatlanul érezhető szociális bajaink kuforrásának egyedül a liberálizmust tartja. A fény kikerüli tekintetét, hanem az árnyék nagyon is szemébe ötlök. A letűnő század egyik uralkodó eszméjének (amely a minden téren észlelhető óriási haladás szülője volt) nagyon is sokat ír a terhére. A kisebbséget elnyomja a többséget, ugymond, szolgaságot teremtett, amely súlyosabb azoknál, amelyeket érette az emberiség elcserélt, elannyira, hogy — a görög helota, a római rabszolga, a hűbér ur jobbágya, mind kedvezőbb hely-

zetben voltak a liberálizmus teremtette tömeg helyzeténél. Súlyos vádak ezek, ámde rögtön szemünkbe ötlök egy fontos körülmény, a melyet az igen tisztelt cikkíró ur nem vett figyelembe, t. i. kedvezőbb helyzete van-e hát a tömegnek ott, ahová a proseribált liberálizmus idáig be nem férközhetett? Ine, ott van Oroszország — példának elég — amelyet liberalisnak bizony senki sem fog tartani. Kérdjük: vajjon a nem liberalis Oroszország elégedett-e, az áhi-tott egyenletes vagyonmegoszlás, a társadalmi bajoktól való mentesség, a béke, nyugalom, szóval a közboldogság ezen alapkéllékei föl-találhatók-e a liberálizmus által eddig alig érintett világban? Vajjon a liberalis Anglia vagy Francia, Német, Magyarországek pol-gárai elcserélnék-e helyzetüket a muszka alattvalókkal: alig hisszük!

A liberálizmus a maga szabad versenyével tagadhatlanul sok, — helyét kellően betölteni nem képes — tehát gyenge egyént tett versenyképtelenné, nagy átalakító képessé-gével egész osztályok pozitívját döntötte meg, ámde — ismételjük — a vezető eszmék, az emberi institúciók nem — a különben sem kielégíthető — egyéni, hanem az összesség érdekeit istápolják. A szabadság a legnagyobb emberi jó — az egyén érvényesül-hetésének lehetősége a haladás biztosítéka. Hogy aztán nem minden törekvés sikerül, annak nem a szabadság az oka. Tisztelettel kérdezzük: vajjon a létező társadalmi, köz-gazdasági bajokat meglehetne-e szüntetni a retrográd irányban való haladással? Bizony nem! A mi bajok észlelhetők tehát, azokat nem a liberálizmus teremtette, hanem a il-berálizmus ellenére is előállottak, mert em-beri végzetünk, hogy nem minden törekvést, nem minden fáradságot koronáz siker.

Aztán a vagyon egyenlőtlen megoszlá-

TÁRCZA.

Ilána, az oláh leány.

Írta: **Bartus Sándor.**

A multkor, színház után, betértem egy kávéházba. Kint szakadt az eső, az elől menekültem oda lucskosan, sárosan, azután meg a jó cigányzene is esábitóan hangzott.

Amint beléptem, fojtólág hatott rám a zárt, szivarfüstös levegő, de mivel az ilyen helyek iránt nem véletlenül valami nagy ellenszenvvel, hamar megbarátkoztam vele.

Miután a pincér nedves felütőmet leránczígálta rólam s a többi csurgó kabát mellé a fogásra akasztotta, egy sarokban, — kissé távolabb a mulatóktól, — üres asztalkát pillantottam meg, oda telepedtem le.

Szokásból inkább, mint kíváncsiságból, körültekinttem. A kávéház zsufolva volt. Több asztal mellett már vigan voltak, cigányoztak s a sok üres, fölfördítot vignetás palaczk igazolta vigságuk okát. Idegen lévén, nem igen reméltem, hogy esetleg ismerőse akadok, de még jobb is szerettem, hogy egyedül lehetek.

Hozzá lévén szokva az ilyen látványhoz, egykedvűen szűrsőlegtem forró picolómat.

Véletlenül a „Cassa” mellé kerültem. A pénztárnál esinos barna leány ült. Eleinte nem sokat törődtem vele, de nem lévén egyéb dolgom, a mint figyelmesebben megnéztem, meglepődtem, hogy milyen szép.

Egész lényén halvány szomorúság ömlött el. Domboru, nyilt homloka fölött fejét, simán leszorítva, dus gesztenyebarna hajzat takarta. Halovány fehér arezbörén s vépiros ajakán semmi nyoma

nem látszott a kávéházi leányokon annyira megszokott festéknek. Már magában véve ez a körülmény is fölébresztette érdeklődésemet.

Gyönyörű, bánatos szemei alját sötét karikák környékezték, melyek fekete szemeit még nagyobb bakká tették. Szomoruan merült gondolataiba. Csak néha-néha riadt föl, mintha mély álomból ébredne, hogy bejegyezze az előtte fekvő rovatos könyvbe a billiard-pénzt s a kávéházi számadásokat. Azután ismét fájdalommal álmódoszáiba merült. Magas alakját s domboru idomait egyszerű, de izléses feketeruha fűlte, mely éles ellentétben állott a vigsággal, zajjal, mely őt környezte.

Sokáig nézhettem reá, mert szelíd, ártatlan szemeit lassan felém fordította.

Mintha könnyeket vettem volna bennök észre. Tekintetében annyi igazi fájdalom s szenvedés látszott, hogy önkénytelenül mély részvétet éreztem iránta.

Fölkeltem s lassan hozzá mentem. Azt hibette, hogy mulattatni akarom, mert kelletlenül fogadta köszöntésemet.

— Mi baja van, talán beteg? — kérdeztem tőle résztvevőleg. Kétkedve nézett reám, mintha azon csodálkoznék, hogy van valaki, a ki fájdalommal törődik, majd mosolyt erőszakolt ajakára s fejével tagadólag intett, könnyes szemei azonban meghazudolták.

Olyan bájos volt így sirva, — mosolygva. — Ellenkeztem:

— Hiába tagadja, hisz látom, hogyan küzködik, szenved, hogyan igyekszik azt elpalástolni, mondja meg, mi bántja s talán segíthetek rajta?

Nem mosolygott már.
— Nem segíthet rajtam senki, — mondá kissé rossz magyarsággal, — de minék is mondanám el, ugy sem érdekli magát.

Sokáig könyörögtem még neki, míg végre

engedett kérésemnek. Talán észrevette, hogy komolyan érdeklődöm sorsa iránt, vagy talán könnyebíteni akart szíve fájdalom s elkezdett beszélni:

— Iláná-nak hívnak. Ott laktam messzi a Körös partján egy kis oláh falu végén, szegény öreg édes anyámmal, boldogan, meglegedetten. Nem bántott minket a nagyravágyás, szegények voltunk, de annyink mégis volt, hogy nem jártunk rongyosan s nem éhezünk. Egy néhány bárány fedezte életszükségletünket.

Ezt a kis nyáját minden tavasszal, a mint a föld kizöldült, fölhajtottam a havasokra, melyek közvetlen kis falunk fölött meredtek az ég felé. Kis kunyhóm volt ott fönt a magasban az én s nyájam számára, a mely az eső s hideg ellen oltalmazott, mert egész késő őszig fönt laktam egyedül. Csak minden szombat este jöttem le s hazahoztam édesanyámnak egy heti fáradozóm s gondoskodásomnak gyümölcsét. Édes anyám elem jött s kis kunyhónk ilyenkor a meglegedés s boldogság hajléka volt. Vásárnap reggel templomba mentünk. Azután újra fölkaptam kis batyumat, melyet jóanyám már előre megtöltött mindenfélével s ismét elbucsztam tőle egy hétre.

Kis nyájamat azalatt Caesar, egy bátor, erős kutya őrizte. A mint visszatértem, farkcsóválya s esaholva fogadott, mint a ki jól végezte megbízatását; báránykáim örvendve bégettek s hizelegve nyaldosták kezeimet.

Estefelé kis kunyhóm elé ültem. Caesar lábaim előtt feküdt. Alattam terült el a kis falu. Tisztán láthatam szétszórt házacskaikat, kémény nélküli, füstlögő barna fedeleikkel. Az utolsó, a falu végén a miénk volt. Kíváncsian lestem mindég, mikor emelkedik fölőtte egy vékony, kis füstgomoly, ilyenkor látott hozzá szegény anyám, hogy szerény vacsoráját elkészítse. A falu közepén állott kis fatornyos templomunk. Mikor a nap utolsó su-

sából származó súlyos társadalmi körjelenések alapjukban nem is függnek össze a liberalizmussal. A közgazdasági erőtevényeket egyenlővé ugyanis semmiféle eszméramlat nem teheti, következésképpen meg sem akadályozhatja, hogy az egyenlőtlen erőforrások sikere egyenlőtlenéget, sőt gyakran igazságtalanságnak látszó pusztulásokat ne eredményezzenek. A nagy tökte versenyé a kis tökével szemben matematikai pontossággal ugyanaz leszen a szabad Angliában, mint az autokratikus Oroszországban. Sem az egyik liberalizmusa, sem a másik autokratizmusa nem változthatat a közgazdaság dinamikájának törvényén. Amde, míg a liberális intézmények lehetővé teszik az egyéni képességek szabad érvényesülését — addig az illiberális intézményekkel berendezett államban az leggyakrabban kivihetetlen — következésképpen világos: hogy a közgazdasági bajok labirintjából biztosabban kivezet a liberalizmus, mint annak ellenkezője.

Mi hajlandóbbak vagyunk azt himni, hogy bajaink részben oka épen a liberalizmus általános befoglalásának hiányára vezethető vissza. Liberalizmusunk sokkal rövidebb életű még, semhogy összes állami és társadalmi intézményeinket áthathatta volna s hogy társadalmunk gondolkodását irányíthatta. Ne feledjük el, hogy valójában csak jelszavaink liberálisak még, de ösmertünk hitbizományt, születési előjogot, felekezeti és társadalmi elfogultságot, idegenkedünk sok hasznos munkától s szeretjük magunkat lépten-nyomon elsőszolgatni. Ha aztán végzetünk olyan társadalommal szemben véteti föl velliünk a versenyt, amelyet a liberalizmus ellenünkben teljesen vértezett már, ne csodálkozunk azon, ha a rövidebbet mi huzzuk. Tény, hogy földrésztünk leggazdagabb, leghatalmasabb s legboldogabb nemzetei azok, amelyeknél a liberalizmus nemcsak jelszó, hanem valóság is.

Csak a pessimismus adhatta az igen tisztelt cikkirő ur tollára azon vádatokat, amelyekkel a liberalizmus irányában föllép, hogy t. i. „megsemmisítette a középsztaályt, az embert közönséges produkáló géppé alacsonyította, a pénzből Istent csinált, a kapzsiságot a legfőbb bölcsességgé változtatta, az uzsorászkodásnak és csalásnak szabad tét engedett,“ sat. Mindezekhez a liberalizmusnak semmi köze. A felsorolt jelenségek épen úgy előfordultak az antik, a bibliai, a középkori világban, amint napjainkban is, és

garait vetette a hegy ormára s a falu már homályba volt burkolva, midőn a madárdal elhangzott, a mély csöndben, mintegy a föld gyomrából, halkán, vonatva hangzott alulról kis tornyunk ezüstesegetű harangjának biztató, bátorító szava. Ilyenkor térdre borultam, hosszan, forrón imádkoztam. Gyakran már a teli hold is följött s én még mindig kis padomon ültem kunyhóm előtt, gyönyörködve annak szelid fényében.

Messze alattam gyors rohanással futott a Körös vize, habjai megtörtek a kiálló sziklákon, majd távolabbi lassabb s lassabb lett folyása s mint hosszú, vékony szalag kigyózott messze a végtelen magyar róna felé.

Nem ismertem más vidéket, mint a melyet kunyhóm mellől beláttam, boldog voltam s nem vágyódtam innen sehová

Mig egyszer, — itt Ilána hangja megakadt egy percze, két fénylő gyöngyszem gurult végig arczán, — egy holdvilágos este, úgy mint máskor, kis kunyhóm előtt ültem. Egyszerre Caesar, ki mostanáig csöndesen feküdt előttem, fölemelt borzas fejét s haragosan morogni kezdett, majd hangosan, ideges ugatással a gyalogösvény felé tartott, a mely fölvezetett a hegyre. Ugyanekkor egy karsu ifju homályos körvonalait láttam fölúnni a hold fényénél, ki gyorsan sietve jött fölfelé. Kezében hosszú szeges botot tartott, övében kurta vadászkesz fénylett.

Eleinte remegtem, kutyám mindég haragosabban ugatott, de a mint közelebb jött, fölismertem. Minden vérem arczomba futott

Szomszédunk fia volt, ki elég jó módban élt. Előttevaló nap vasárnap, templomból kijövet, fölűnt nekem, hogy milyen mérészen néz rám, alig bírtam kiállani tekintetét s azóta önkénytelenül egész nap reá gondoltam.

— Mit kerés itt Mitruj — kérdeztem tőle

elő fognak fordulni az időtlen idők végeig, anélkül, hogy mi azokat symptomáknál egybebeknek tartanók. Az antik bölcsék és a bibliai próféták épen úgy menyörögtek ama visszaélések ellen, mint a középkor uralkodói, — s bizony, valjuk be, talán minden eredmény nélkül. A sokszor visszashajgatótt középkor rablólivála, az egymásra fegyverrel törő pörös atyafiság, helyenkint a tör és a méreg — ugyancsak hasonló symptomák voltak, anélkül, hogy ama durva erőszakosságokat akár' a pietizmusnak, akár miféle eszme nyilvánulásnak róhatnák föl bűnül. Akik azt hiszik, hogy az emberiség erkölcsi tisztábbak voltak az elmúlt századokban, mint napjainkban, igen nagy tévedésben vannak, de tévedésük abban csucosodik ki leginkább, hogy korunk bűneit a kor irányeszméjével hozták kapcsolatba, jóllehet semmi közük egymáshoz.

De hát mi a liberalizmust fölvaltani hivatott új eszme zászlójának a jelszava? E tekintetben — sajnálatunkra — nem nyervehetünk az érdekes cikkben felvilágosítást, pedig igazán kíváncsiak vagyunk reá. Mi azt hisszük, hogy a liberalizmus ultima ratioja az emberi haladásnak, hogy mindazt, ami okos és jó, magában foglalja. Csakhogy „qui bene distingvit bene docet“ — nem szabad a liberalizmus alatt olyasmit érteni, amivel az homlokegyenest ellenkezik, és az örök emberi hibákat, sőt bűnöket sem járja a rovására írni.

Gyermekeink érdekében.

A 19ik századot méltán lehet nevezni a haladás századának, mert hiszen aki csak egy kissé is figyelemmel kíséri a napisajtót, észreveszi, hogy a világ minden részében; a tudomány, művészet, mesterség, stb. minden ágaiban az újjászületés és a tökéletesedésre való törekvés állott be. Mindenütt a jelszó ez: haladni!

Valami új ez talán, vagy józan gondolkodóra megdöbentő? Nem, mert hiszen az emberi szellemmel veleszületett tehetség ez: haladni a tökéletesedés felé; és az Isteni törvények leglényegesebb szabálya, melyet maga Jézus Krisztus néhány szóban így magyaráz: „Legyetek tökéletesek, mint amilyen tökéletes Atyátok az égben.“ Csak az volt az eddigi tespedés oka, hogy nem találták meg a módját annak, miként lehetne azon utat megtalálni.

Most már megvan s ezen ut a szellemnevelése. Mert szellemünk t. i. a lélek, földiállapotában, a testhez van kötve ugyan, de mint a delejnek két sarka van: az egyik testünkkel együtt a földfelé irányul, a másik pedig fel az örökvilágba, annak a végtelennek kikutatására törekszik; tehát ezt kell fejleszteni, ezt kell nevelni.

bátortalanul — ilyen későn? Magát jöttem meglátogatni, mondá behizelő hangon. Képzem, unatkozik itt egyedül, én hát eljöttem, hogy beszélgesünk egy kissé. Ezzel mellém ült a kis padra, közel — egészen közel hozzám.

Olyan különösen éreztem magamat, sirni szerettem volna.

— Nem fél itt egyedül, elhagyatva? — folytatta később — lássa én eljőnnék minden nap. Olyan boldog vagyok, ha magát láthatom, hallhatom drága hangját. Ezzel karját lassan nyakam köré fonta.

Reszkettem félelmemben, de örültem is szavainak, fölakartam ugrani, de nem volt erőm hozzá, szívem egy eddig ismeretlen érzelmtől szorult össze.

Alig hallhatóan feleltem csodálkozva, ártatlan arczczal, mert nem tudtam elképzelni, milyen veszély fenyegethetne: mitől is félnék, hisz a jó Isten csak a gonoszokat bünteti. Meg azután Caesar megvédelmez engem és kis nyájamat.

Caesar, a mint hallotta, hogy nevét emlitem s látta Mitruj bizalmaskodó mozdulatát, mellém dörgölődött, Mitrujra azonban fenyegetőleg morgott s dühösen viesorította fogait.

Hű kutyám megérezte vesztemet.

De minék is beszéltek annyi sokat, folytatta fölrezenve Ilána. Megszerettem Mitrujt teljes szívből, teljes lelkemből, örült, forró szenvedélyvel. Mitruj minden este eljött, esküvel ígerte, hogy megkéred édes anyától s majd ősszel nőül vesz s ilyenkor sokáig, nagyon sokáig beszélgettünk.

A nyár végefelé járt. Örömmel, ábrándosan vártam az ősz. Édesanyámnak nem mertem szólani. Kértem Mitrujt, szóljon már ő. Ő mindég csak azt mondta: majd később, ha majd lejősz

Szellemünk — lelkünk — legfőbb ereje azonban az ész, amennyiben ez képezi lényegünket, emberi méltóságunkat. Tehát amidőn szellemi nevelésről szólnuk, egyuttal érteni kell az ész nevelését is, amennyiben ezek elválaszthatatlanok egymástól, az egyik föltételezi a másikat és okfői egymásnak.

Mint előbb említém, mindenben és mindenütt a jelszó: haladni. Így a nevelés terén is az utóbbi évtized alkalmával a haladás óriási mértékben történt. A régi slendrián tanítást és pepecselést módszert immár elhagytuk, mindenféle újításokkal találkoztunk. A közelmúltban pl. a paedagogusok között ama kérdés merült fel, hogy vajlon mikor kezdődjék az ész tulajdonképeni rendszeres nevelése, vagy is a szorosabb értelemben vett tanítás, mivel az ész képzését, nevelését tanításnak is nevezzük, — mert azon általános szokás, mely ugyan nálunk törvény is, hogy t. i. a gyermekek 6-ik évök betöltésékor adassanak fel az elemi iskolába, nem helyes és általánosságban nem válik be. mivel a tapasztalat azt bizonyítja, hogy nagyon sok gyermek a legegyszerűbb, a legprimitívbb dolgokat sem képes felogni még 6—7 éves korában sem. Feladják ugyan a szülők, el is jön a gyermek rendszeren az iskolába, tehát jogosan megkívánja a szülő, hogy tudjon is a gyermek, amde ha az ész, nincs annyira kifejlődve, hogy a vett benyomásokból képezeletet és ezekből fogalmakat alkosson, a legjobb tanítási mód mellett sem lehet célt érni.

Korán kell ugyan kezdeni az ész fejlesztését, mivel ennek elhanyagolása épen olyan hibába ejtene, mint a nagyon késői kezdése, mert mind a két eset az ész eltoppulását vonná maga után. A gyermek az első években ugyszólván érkei lény, ismeretről e korban még szó sem lehet, de ha vannak is, ezek mind csupán az egyes külvilági tárgyakról reá háramló érkei benyomások, érzelmei csupán közvetlenül a testet érintő jóllét vagy rosszul-lét, testi jólesés, vagy testi fájdalomkból, vágyai pedig az évséi és mozgási vágyakból állanak. Csak később, midőn az agyvelő jelentékenyebben kialakult, kezd a gondolkozás és érzés előtérbe lépni. Amde épen itt a bökkenő, hogy t. i. mikor van az agy eme stádiumban, mikor van annyira megerősödve, hogy a neki nyújtott szellemi táplálékot megemésztthesse? — a mennyiben ezen idő, nem minden gyermeknél egyforma. Nagyon sok körülménytől függ ez, de elsősorban a táplálkozástól, azután pedig a család és környezetétől. Mert, míg a jól táplált, tiszta és jó családi körben, egészséges, művelt környezetben nevelt gyermekek a legtöbb esetben megfelelően 6—7 éves korukban a népiszkola követelményeinek, addig a rosszul táplált, szegény sorsban és kevés szellemi műveltséggel rendelkező szülők gyermekei, elhanyagolt, egészségtelen, durva környezetben felnőtt gyermekek még nem képesek 6—7 éves korukban ugyanazon szellemi munkát elvégezni. Ez pedig nagy zavart és akadályt gördít a tanító elé, mivel minden lelkiismeretes tanítónak ezéjja a lehetőségig minden gyermekkel a törvények által megszabott tananyagot elvégezni, amde az olyan gyermek, aki nincs annyira megerősödve, hogy azt elvégezze, visszatartja a többieket is, és ha mégis sikerült annyira vinni annak a tanítónak, hogy ha nem is kitűnően, de legalább közepesen el is vé-

kis nyájaddal a hegyről. Hittem neki s epedve vártam a pillanatot, a mikor már a falu előtt is szeretett Mitrujomé lehetek.

Egy este Mitruj nem jött el.

Vártam sokáig. A hold már halványulni kezdett. A madarak már ébredtek. Egy pacsirta vígan, dalolva emelkedett föl a völgyből, mindég fejjebb és fejjebb, egészen hozzám. Szomoruan néztem. Kimondhatatlan fájdalmat éreztem. Menteni igyekeztem őt, talán nem jöhetett el. Aggódtam, talán beteg.

Mitruj másnap este sem jött el.

Sirtam, zokogtam, féltem, iszonyuan féltem, a mint arra gondoltam, hogy talán megcsalt.

Mitruj nem jött el harmadnap, sem pedig azután.

Majd megörültem, borzasztó fájdalom dult bennem, vérem lázasan lüktetett. Caesar szomoruan nyaldosta kezemet. Átkaroltam bozontos, erős nyakát, megcsókoltam, mintha éreztem volna, hogy utóljára látom, rábízam kis báránykáimat s vakon rohantam lefelé, édes anyámmal.

A mint kis kunyhóm elé értem, borzasztó sejtetem támadt lelkemben. Láttam, hogy szomszédunk háza előtt ünnepi ruhában mulatnak, táncolnak. Még láttam Mitrujt a táncolók közepén, karján egy leánnyal, kinek menyasszonyi koszuja volt a fején, még láttam hideg, ijedt pillantását, a mint engem észrevett, egy nagyot sikoltottam, szemem előtől forgott minden, a többire már nem emlékszem.

Midőn magamhoz tértem, kis szobánkban fektüdtem. Szemeim anyám aggódó tekintetével találkoztak, nem tudtam kiállani nézését. Eszembe jutott minden. Fölugrottam. Anyám kérdezett. Zavartan, sirva beszélhettem, hogy mit, azt nem tudom. Csak arra emlékszem, a mint anyám fölgye-

geztetni vele az első osztályt, egy testgyöngös és szellemi kedveltségű lesz az, amit a gyermekben a világnak adunk, s az ilyen gyermek nem sok örömet talál a világban, sem a világ ő benne. Ha pedig az ilyen gyermekeknek nem hajtjuk a tanulást, hanem hagyjuk erősödni, nem foglalkozunk vele úgy, a mint tulajdonképen kellene — a mi pedig helyesebb is volna — akkor meg a szülőkkel gyűlik meg a baja a szegény tanítónak, mintha épen ő volna az oka annak, hogy Jancsi nem olyan fejlődött, mint Pista.

Persze mindezen mizériától úgy szabadulhatunk meg, ha azon általános szokást elhagynók, hogy t. i. ne 6 éves vagy 7 éves korában adjuk fel a gyermekeket iskolába, mert ezen idő nem tételiz még fel a kelbi fejlettséget, hanem igen is, mielőtt iskolába adnók, vizsgáltsassuk meg előbb — de tüzetesen — orvosilag, hogy vajon alkalmas e, elég erős-e ama szellemi munkára, amit az iskola megkövetel a gyermekről.

Ezen változás nagyot lendít a népnevelésünk ügyén és könnyítene a tanítás akadályain, úgy is van ilyen elég, melyeket kikérülni avagy megszüntetni lehetetlen. Csak egy kis jóakarát és kevés áldozat szükségeltetik az intéző köröktől, hogy a gyermekeken és az úgy is tulterhelt tanítókon a gyerekek könnyítsenek. És valószínű is, hogy ez nem fog olyan soká késni, mint a 600 frtos minimum megállapítása, melyre egész nyugodt lélekkel elmondhatjuk: „Erre ugyan elvárhatás, meg csak bele nem fáradsz!”

Kiss Károly.

Az önszegélyző-egyesület.

Az általunk felvetett önszegélyző-egyesület alakítására vonatkozó eszme nem fog elenyészni, hanem — a mint már ma határozottan lehet állítani — az egyesület meg lesz alakítva és bizonyára fel fog virágozni. Erre vall legalább az a lelkes támogatás, mely a felvetett eszme körül csoportosul és megnyilatkozik a már eddig teljesített tekintélyes számú betétek jegyzésében.

Mint mult számunkban is jelezve volt, ez ügyben folyó hó 13-ára érkekeztet letünk össze. Ezen az érkekezteten határozatilag leti kimondva hogy eszménket üdvösek tartják és óhajtják az önszegélyző-egyesület mielőbbi megalakítását. És hogy ez minél rövidebb idő alatt tényező is váljék, nyomban ki lett bocsájtva az alábbi felhívás és kötelező aláírású iv. „Felhívás! A folyó évi november hó 13-án tartott érkekeztetből kifolyólag alólírottak elhatároztuk, hogy mozgalmal indítunk a „Nagy-Mihályi Önszegélyző-Egyesület” megalakítása érdekében. Felhívjuk ennél fogva mindazokat, kik az alakítandó egyesületbe tagokul belépni szándékoznak, hogy a jelen kötelező aláírású ivet a jegyzett betétek határozott és pontos megjelölése mellett, aláírni sziveskedjenek. Nagy-Mihály, 1897 évi november hó 13-án. Ifj. Alexa Mihály, Bucsinzky Lajos, Bujdos István, Gál Vilmos, Dr. Kellner Mihály, Malatinszky László, Mathiász János.

nesedett, teljesen átváltozott arczal az ajtóra mutatott. Elűzött magától.

En kirohantam. Meddig futottam, azt nem tudom. Sötét este lett, egy nagy városban találtam magam. Egy fényesen kivilágított épület előtt az éhségtől s fáradtságtól összerogytam. Éreztem, a mint bevisznek valahová. Enni, inni adtak s némileg megerősödtem. Ekkor egy férfi meg egy nő jött hozzám. Azt kérdezték, itt akarok e maradni. Hová is mehettem volna? Nevemet kérdezték. A férfi tetőtől talpig megnézett. Olyan különösen tekintett reám. Távoztak. Hallottam, a mint az egyik azt mondta: jó lesz csalogatónak. Nem értettem meg. Oh, most már értem!

Másnap felöltöztettek. Hagytam, akármit is csinálnak velük. Este levezettek ide s azóta mindennap itt ülök. . . .

Ilána csöndesen sirt. Észre sem vettem mostanáig, hogy kis kezével göresösen szorongatja kezemet. Zsebkendőjével fődte arczát s könnyei sűrűn hullottak.

Sokáig szólanlan tartottam kis kezét, majd leküzdve meghatottságotam, elbucsztam tőle.

A kávéház már majdnem üres volt, oltogatták a gázlámpákat. Csak az egyik asztalnál ült még két alak. Az egyik az asztalra borulva aludt, a másiknak szomorú huzott a cigány.

Fölvettem felöltömet, kiléptem az utcára. A hideg ólmos eső még mindig esett. Fölhajtottam kabátom gallérját s siettem haza. Hideg szél hozta utánam a ezimbalom méla, rezgő akkordjait, a hegedű szomorú szakgató hangját. A klarinét élesen sivitott az éjbe.

Szegény Ilána, — gondolám, — szenvedéseid még csak most kezdődnek.

zsef, Nagy György, Papp Gyula, Rontsinszky Ágoston, Strömpl Gábor, Vas József. Kötelező aláírású iv. Alólírott ezenel kötelezem magamat arra, hogy az ujonan alkítandó Nagy-Mihályi Önszegélyző-Egyesületbe tagul belépek. Alávetem magamat a kir. tvszék. mint kereskedelmi bíróság által jóváhagyandó alapszabályok összes rendelkezéseinek és magamra vállalom az alól jegyzett heti betétek, valamint az alapszabályokban megállapított beirátási díj pontos fizetését. Végre tudomásul veszem hogy kötelezettségem 1898 évi január hó 1-től számítandó hat egymásután következékre évre terjed.

E felhívásnak mai eredménye az, hogy a kötelező aláírású iveren **ezerkétszáz** betét jegyztetett mind olyan aláírók által, kik feltétlen garanciát nyujtanak arra nézve, hogy jegyzett betétek után a díjakat pontosan fizetni is fogják.

Az ezerkétszáz betét olyan tekintélyes szám, hogy akár már most meg lehetne kezdeni az egyesületnek működését, de ez természetesen csak az alakuló közgyűlés illetve jövő évi január hó 1-én történik meg és ezuttal csak azért említtük fel a tekintélyes számot, hogy a közönség lássa, miszerint csakugyan üdvös dolgot művelnek a felhívást kibocsájtók és lehítsük azon kisszámú emberek hevességét, kik hirdetik, hogy minek az az önszegélyző-egyesület, hiszen Nagy-Mihályon ugy sem lehet semmit csinálni. Ezek az egyének egészen nyugodtan lehetnek, mert — különösen már ma — még megfeszített erővel sem fejthetnek ki számba vehető ellenagítációt, mert a közönség meg van győződve a terv helyességéről és üdvös voltáról.

És most tájékozásul felemlítjük, hogy a kibocsájtott aláírású iver f. évi december hó 10-ig lesznek kint, ezután az előkészítő bizottság nyomben ülést tart, elkészíti az alapszabály-tervezetet és összehívja az alakuló közgyűlést.

Vegyes hírek.

— Ösmagyar temető vármegyénkben.

A honfoglalás magyarság életére új fényt vet az a gazdag lelet, amely vármegyénkben a Latoreza és Bodrogközén elterülő vécei határon, tehát a honfoglalás munkács-szerencsi vonalán, *Kozma Mihály és Kozma Menyhért* birtokán fordult elő. *Szendrei János* dr., az országos régészeti társulat főtükára a helyszínén is járt a lelet megvizsgálása végett. Egy homokdombban hat magyar vitéz volt eltemetve lovával együtt. A vitézek ezüstveretű kardját, fokos baltáját, löszerszámaikat és esontjait *Szendrei* már beszállította a magyar nemzeti muzeumba. A leletek közt volt Ismail ben Ahmed Emid Balebomban 966-ban vert ezüst érme, amely tehát a lelet korát biztosan megállapítja.

— **Korcsolya-pálya.** Az idén valószínűleg ismét lesz korcsolya-pálya a tornatéren. *Widder Béla* kezdeményezése folytán közelebb érkekeztetle lesznek meghíva azok, kik a szép és kellemes sport iránt érdeklődnek, hogy a pálya berendezése iránt az intézkedések megtehetőek legyenek.

— **Az önszegélyző-egyesület érdekében közgyűlés.** A helybeli ipartestület elnöksége az alakítandó önszegélyző-egyesület érdekében vasárnap délutánra közgyűlést hívott egybe. A gyűlésen ismertette az alakítandó egyesület célja és szervezete azon célból, hogy minél tömegesebben írják alá az iveret. Ez uton is felhivatnak az iparosok, hogy a gyűlésen okvetlen jelenjenek meg.

— **A tállyai szüret.** Igen szép eredményt értek el az idei szüret alkalmából a tállyai szőlőbirtokosok. Termett összesen 2744 hektóliter bor s hordóját ott helyben 70-től 100 frtig adják el.

— **Uj ref. templom.** Hegyi községében új református templomot szándékoznak építeni. A templom tervrajzát *Bujdos István* helybeli építész igen izlésesen készítette el.

— **Gyilkosság.** Sárospatakon Kántor József munkás, a ki a Fürdő-hegyen egy borházban lakott, tegnapi azon veszett össze nevével, hogy állítólag neki megőrzés végett átadott 1 frt 50 krt nem akart kiadni. Kántor e miatt dühbe jött s éjjel a legkegyetlenebb módon meggyilkolta a szerencsétlen asszonyt. Ittas állapotban először megfojtotta, azután vadállatias dühhel ráugrott és addig taposta, rugdosta, míg belső részei ki nem jöttek. *Barthos József* főszolgabíró a gyilkosság színhelyén az előnyomozást megtartotta és a gyilkost letartóztatta.

— **Uj gőzmalom Sztrajnyánban.** Mint halljuk, Sztrajnyánban egy új gőzmalom épül.

— **A sárospataki polgári társasok** az általános ismeretek őreghítése végett f. hó 14-én felolvasást tartott, hol *Dr. Ballagi Géza* a valutáról tartott szabad előadást, utána *Dr. Mandel Hugó* a hipnoziszról olvasott fel. A felolvasást bankett követt. A sikerült felolvasás meghonosítását a midőn üdvözöljük, annak az óhajnak adunk kifejezést, vajha ezt más városok is követnék.

— **Meghívó.** *Dr. Thoman Dávid* védnöksége alatt álló „Homonnai izr. filléregylet” szegénysorsá tanulóknak valláskülönbség nélkül tan- és írószerekkel való ellátása céljából 1897. november hó 27-én a „Stefánia” szálloda nagytermében tombolával egybekötött **fillér-estélyt** rendez. Beléptidj: családjegy 2 frt. személyjegy 1 frt. Felülfizetések a jótékony cél iránti tekintetből köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 és fél órákor.

— **Embortelenség.** Ritka és megbotránkozató eset foglalkoztatja *M. Jesztreb* község lakosságát. *Kovács Anna*, nygancsak e községben lakó menyecske, kinek férje már két éve Amerikában van, együtt élt szerencsétlen öreg atyjával *Kis András*sal, ki oly süket, mint egy ágyu, s balkeze pedig szelítött. A mig az öregnek egy kis összekoldult pénzencskéje meg egy tehene volt, ama reményben, hogy az öreg nemcsak elpatkol a földről, megtúrte őt maga mellett, de az öreg apa nem volt hajlandó édes leányának e kívánságát teljesíteni, azért is, — élt tovább, — Amerikába készült a menyecske, honnan már vissza is jött férjéhez, ki nem szivesen látta azt, hogy két évi távolléte dacára hivatására reményteljes állapotban van, s el is kergette magától. Az asszony felpakkolta sátorfáját s visszajött. Miután az oda utazásra szerencsétlen atyjától a pénzt ügyesen megszerezte, a háza ajtaján kopogó szegény öreget még csak szobájába sem akarta eresztetni. Valami istállóban huzta meg magát az öreg a nagy hidegben, hol olyan beteg lett, hogy élete már csak órák kérdése. Senkitől sem ápoltatva, várja szegény a megváltást hozó halált. S az édes leánya örül meleg szobájában, hogy kívánsága mégis csak beteljesül.

— **Diszpolgár.** Munkács város képviselőtestülete f. hó 4-én tartott közgyűlésén *Daranyi Ignác* földmívelésügyi minisztert a ruthének fölsegélyése ügyében kifejtett nagyszabású működésének elismeréséül egyhangulag a város diszpolgárává választotta.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyminiszter *Halakovich Jenő* rózsahagyó törvéyszéki aljegyzőre a szerencsi járásbíróshoz helyezte át.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter *Szemere* Dezsőt a királyhelmecezi járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki.

— **Vízbe fullt.** Sárospatakon f. hó 9-én *Kállai János* ruhahosás közben ugyensult vesztve, a Bodrogba bukkott s azonnal alámerült. Holttestét még nem találták meg.

— **Kossuth szülőháza.** A gróf *Andrássy* Dénes-féle hitbizományi javakhoz tartozó monoki uradalmat — mint a „Magyarország” írja — a hitbizomány gondnoka, gr. *Széchenyi Aladár* a szerencsi cukorgyárnak huzamosabb időre bérbeadta. Ennek következtében Monok községben több, a hitbizományhoz tartozó urasági épület számfelletté vált s eladásra került. Az eladásra szánt házak között volt az a ház is, a melyben *Kossuth Lajos* született, s mely emléktáblával is van megjelölve. Ezt tudomására is hozták *Széchenyi Aladár* grófnak, ki midőn erről értesült, rögtön elrendelte, hogy *Kossuth Lajos* szülőháza, mely nemzeti ereklyét képez, kőtyavetére ne bocsáttassék, hanem az továbbra is a hitbizományi uradalom birtokában maradjon és hogy kiváló gondozás tárgyát képezze. Igy *Kossuth Lajos* szülőháza magmarad épen a késő nemzedék számára.

— **A kereskedelmi muzeum fiók-üzlete Ungvárt.** A kereskedelmi m. kir. miniszter az ország központjában Budapesten felállított kereskedelmi muzeumnak fiók-üzleteket óhajván felállítani, ily fióküzlet helygűl a kassai kereskedelmi és iparkamara által Ungvár város hozott javaslatba és annak vezetésére az *Illés és Tarsas* cégeget ajánlotta.

— **Gyilkosság 1 frt 50 kr. miatt.** Egy mikóházi ember házat építvén, a fa árért 1 frt 50 krral még adása maradt két hegyközi embernek. A hitelezők és adósa a mostani nagy vásáron összeszetalálkoztak s jól beszédtek az áldott nedűből,

melynek hatásától vigan ballagtak hazafelé. Midőn az adós beért Mikóháza s bucsut vett két komájától, a hitelezőktől, ezek megegyezszer kérték a tartozást. Erre a váratlan kérésre az adós kijelentette, hogy mostan nem fizethet, mert nincsen pénze, majd később megadja. Ezért azután a hitelezők oly haragra gyultak, hogy a szekéren lévő löcsés kedves komájukat nyomban agyonütötték. Szombaton mindkét embert erősen megvasalva bekísérték az ujhelyi fogházba a mihályi-i csendőrök.

— **Falv jótalata novemberre és deczemberre.** Az esztendő hátralevő két hónapjára megjósolta már az időt Falv. E szerint november első harmadában aránylag elég meleg lesz az időjárás és esőre is van kilátás. A második harmadában azonban egyszerre nagyot fordul az idő. Sok hóesésre, nagy hideg fog következni. A harmadik harmadban enyhe lesz az idő, bár néha akkor is lesz hóesés. — Deczember hava nagy hideggel kezdődik. A hónap első harmada száraz lesz. Áztán melege, esőre változik az idő, de ez muló lesz. Ugyane jelenségek mutatkoznak a harmadik harmadban is. Hóesés ritkán lesz és csak a deczember 23-iki kritikus nap után válik valamivel erősebbé.

Szerkesztői posta.

Dr. K. J. (Ujhely.) Nem az „auditor et altera pars“ elvénél fogva, hanem leginkább azért, mert a cikk kiváló gondtal és mély élelátással íródott. A legnagyobb készséggel.

S. A. (Ugyanott.) Elkésve kaptuk. Várjuk az ígértet. **Balog Géza.** Mai vezérezikünkét szíves figyelmébe ajánljuk.

B. S. (Kolozsvár.) Már valóban itt volt a legfőbb ideje. De miért oly ritkán?

Kiváncsi. (Helyben.) Hogy mi lesz a folyó év végén? — Deczember 31-ike.

„Kassai Hírlap.” Még mindig óriási a rendtelenség, csináljatok valamit megszüntetésére.

K. B. (Ujhely.) Dr. Weiszberg Zsigmond nem tanár, hanem orvos, még pedig rendkívül nagy tehetséggel és széleskörű tudománnyal megáldva. A kir. egyetem megbízásából most dolgozik egy nagyterjedelmű szakmunkán.

Felolós szerkesztő: **Gál Vilmos.**

Kiadó-tulajdonos: **Landesman B.**

HIRDETÉSEK.

436

1897. szám. **Árverési hirdetmény.**

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sauhelyi kir. törvényszék 1897 évi végzése következtében Freistadt L. és társai, Röth Lajos, Preusz Henrik, Lang és Mainz és Rozenblum Sámuel javára Edelstein Henrik ellen 2100 ftr s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és felülfooglalt 1647 ftrra becsült vegyes férfiruhaszövetekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagymihályi kir. járásbírósnak 6640/97 számú végzése folytán 2100 ftr tökékövetelés, ennek 1897 évi okt. hó 1 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 346 ftr 86 krban bírólág már megállapított költségek erejéig Gleich Mihály szállító házánál leendő eszközzésére **1897-ik év nov. hó 23-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitéuzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

Kelt Nagy-Mihályon, 1897 évi nov. hó 12-én.

Gál Vilmos,
kir. bír. végrehajtó.

368. sz.

1897.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sauhelyi kir. törvényszék 1897 évi 8077 számú végzése következtében **Dr. Kelemen Jakab** ügyvéd által képviselt **Weinberger Ferencz** javára **Füzesséry Károly** és társai ellen 300 ftr s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefooglalt 1240 forintra becsült sajtók, kocsi, lovak, széna, tehének, stbból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagymihályi kir. bíróság 5752/97 sz. végzése folytán 300 ftr tökékövetelés, ennek 1897 évi aug. hó 1 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 80 ftr 97 krban bírólág már megállapított költségek erejéig Lang Konrád és Liszkay József füzesséri lakásán leendő eszközzésére **1897. évi nov. hó 24-ik napjának délelőtti 11 órája** határidőül kitéuzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel aivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

Kelt Nagy-Mihályon 1897-ik évi nov. hó 12. napján.

Gál Vilmos,
kir. bírósági végrehajtó.

Iroda megnyitás.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, miszerint **Nagy-Mihályon** főútezőn (Stadler-féle ház) egy

ügynökségi bizományi IRODÁT

nyitottunk és a legelső hazai cézégektől bírnunk képviselöket, miért is kérjük szíves pártfogásukat és bizalmukat.

Kitünő tisztelettel

Weisz és Markovits.

Hirdetmény.

Baró Vécsey Alajosné tulajdonát képező, Szobráncz mezőváros határában fekvő 435 hold területű földbirtok, megfelelő gazdasági udvarral, lakházzal és őszi vetéssel, 1898. évi április 24-től bérbé adandó. Bővebb felvilágosítást ad Szóráth János ügyvéd Szobránczon, hol a bérleti föltételek is megtudhatók.

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TARSULAT BUDAPESTEN.

GŐZCSÉPLŐINK

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli **gazdasági gépgyára,**

mely a gazdálkodáshoz szükséges **összes gazdasági gépeket gyártja.** 14

Részletes árjegyzékkel és szakkbavágó felvilágosítással szívesen szolgálunk díjmentesen. Minden hozzánk intézett kéredezösködéssre készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Felsőmagyarország vezérképviselője: **KLEIN MIKSA**
Nagy-Mihályon Barnai-szálloda 2. szám.

Barnai Andor

a „Kos“-hoz ozimzett szállodája

Sztáray gróf kastélya átellenében

Nagy-Mihályon.

Ajánlja kitéünő minőségű valódi hamisítatlan, az 1893. évi XXXIII. törvényezikk értelmében kezelt

asztali és csemegeborait

utcai kimérésben mérsékelt árban.

Kitünő minőségű asztali bor	1 liter	42.
" " " "	"	54.
" " " "	"	60.
Feszt-féle <i>Vinnai gyöngy</i>	"	1.00.
Hegyaljai szamorodni	"	1.50.
889-iki " " gyógybor	"	2.00.

Az orvos urak b. figyelmébe!

Tokaji asszú gyógybor	1 liter	3.00
legf. " " "	"	4.00
Ménesi vörös asszú	"	5.00
Szyrmiai régi szilvórium	"	1.50

A borok árai nagyobb mennyiség vételénél egyezségeleg olcsóbbak.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy üzletemben **állandóan friss csapolású kőbányai ser, villás reggel és friss kassai viratli kapható.**

Ebéd, vacsora, hideg és meleg étel-ek a nap minden szakában étlap szerinti rendes árak mellett kaphatók.

Az utazó közönség szíves figyelmébe ajánlom **ujjonnan renovált vendégszobáimat.** — *Tágas istállók és kocsiszínek.* — 28

A helybeli és vidéki közönség szíves tudomására hozom, hogy nálam **evőeszközök, tányérok, tálak, poharak** stb., melyek nagyobb vendéglátásokhoz szükségesek, mérsékelt díjjá zásért **kölcsön** adatnak.

PALUGYAI és TA.

bornagykereskedök

— **BUDAFOKON.** —

Ajánlják legkitünőbb

asztali-, pecsenye-

és

csemege boraikat,

valamint

COGNAC és PEZSGÖKET.

Vezérképviselőség Felső-Magyarország részére: **WEISZ és MARKOVITS** uraknál
Nagy-Mihály,
ahol is különféle minták megizlelhetők.

Weinberger Bencze

Varrógépgyári ügynök és elektro-technikus

NAGY-MIHÁLY, főútcza, Glück Salamon-féle házban.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy előzős összekötéseimmél fogva képes vagyok a legjutányosabb árak mellett, valamint szakképzettségem folytán a legkitünőbb

— **VARRÓGÉPEKET** —

hat évi jótállás mellett, havi részletfizetésre is eladni. **Varrógép javítások a legrövidebb idő alatt teljesítettnek.**

Házi sürgönyök, telefonok és kerékpárok javítását, bevezetését és kezelését jutányos árak mellett, szakszerű kivitelben eszközölöm.

Bármilyen kerékpár alkatrészek kitéünő minőségben beszerezhetők.

Szakszerű kiszolgálatról biztosítva, vagyok kitéünő tisztelettel **Weinberger Bencze.**